

לעילוי נשמת

מרת אלישבע ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

רבה בר נחמני אגב שמדא נח נפשיה

[=מחמת אימת המלכות מת]

הלשינו על רבה, שהוא גורם לבטל את גביית מס הגלגולת שני חודשים בשנה משנים עשר אלף גברים מישראל, שכששלוחי המלך באים בחודש ניסן ובחודש תשרי, אינם מוצאים אותם בבתיהם, כי נקבצים לשמוע דרשות של פסח ושל החג.

שלחו שליח אחריו, וברח מפומבדיתא לאקרא, ומשם לאגמא, ומשם לשחין, ומשם לצריפא, ומשם לעינא דמים, ומשם חזר לפומבדיתא.

כשחזר לפומבדיתא, הזדמן שליח המלך לפונדק שבו התחבא רבה, וכשהשקוהו שם שני כוסות, וניזוק [מהשדים המזיקים למי ששותה זוגות], נתרפא על ידי שאמר רבה להשקות אותו כוס נוסף.

מאחר שניצול על ידי רבה, אמר שלא יגלה למלכות את מקומו של רבה, אפילו אם יהרגוהו בשל כך, אבל אם ייסרו אותו, לא יוכל לעמוד, ויגלה להם את מקומו, ובשל כך [לעת עתה] לא שיחרר את רבה, אלא הכניסו לחדר אפל, ונעל בפניו.

התפלל רבה, ונפלה החומה, וברח לאגס, וישב שם על גזע כרות של דקל, ולמד תורה.

מסימני טומאה של צרעת הנקראת בהרת הוא, שהשער שבה הופך ללבן אחר שפרחה הבהרת, אבל אם היה השער לבן קודם שפרחה הבהרת, אין השער הלבן סימן טומאה. ונחלקו בישיבה של מעלה, מה הדין כשיש ספק מה קדם, הבהרת או השער הלבן, הקב"ה מטהר, וכל החכמים מטמאים, ואמרו שרבה בר נחמני יכריע, שהוא יחיד בנגעים ואהלות, שלחו מלאך המות להביאו, ולא יכול לו, מחמת שלא פסק פיו מלימודו, ורק על ידי שנשב הרוח, והיה סבור שבאים לתופסו, ואמר "אמות, ולא אמסר בידם", מת.

ולעניין דין ספק מה קדם, פסק שהוא טהור, יצאה בת קול ואמרה, אשריך רבה בר נחמני, שגופך טהור, ויצאה נשמתך בטהרה.

נפל פתק מהרקיע בפומפדיתא, והיה כתוב בו, רבה בר נחמני נתבקש בישיבה של מעלה, יצאו לחפשו, ומצאו לפי שראו צפרים מאהילים על מקומו.

ספדו לו שלושה ימים ושלושה לילות [ורצו לפרוש], נפל פתק מהרקיע, וכתוב בו, כל הפורש יהא בנידוי. ספדו לו שבעה ימים ושבעה לילות, נפל פתק מהרקיע, וכתוב בו, לכו לביתכם לשלום.

באותו יום שמת רבה, גבהה רוח סערה, עד שהשליכה ישמעאלי אחד מגמלו, מצד אחד של נהר פפא לצידו השני, אמר לפני הקב"ה, כל העולם שלך, ורבה שלך, למה אתה מחריב את העולם, ושקטה הרוח.

רבי שמעון בן חלפתא היה בעל בשר, יום אחד היה לו חם, ואמר לבתו, הניפי עלי במניפה, ואני אתן לך אגודת בְּשָׁמִים, בתוך כך נשבה עליו הרוח, ואמר, כמה אגודות בשמים יש לתת לבעל הרוח הזה.

מאכל הפועלים

השוכר פועלים, ולא התנה עמהם מה יאכיל אותם, מאכילם כמנהג המדינה.

- אם נהגו לזון, יזון. אם נהגו לתת מיני מתיקה [=לפתן] יתן.

- וכן אם המנהג שאוכלים בהנץ החמה, בתחילת זמן המלאכה, קודם שיוצאים למלאכה, אינו יכול לחייב אותם להקדים לאכול מעלות השחר, כדי שיתחילו במלאכה מיד בהנץ החמה. [פירוש ראשון בתוס'].

- וכן אם המנהג שאוכלים בבית בעל הבית, קודם שמתחילים במלאכה, אינו יכול לחייב אותם להתחיל מיד, ויביא להם את האוכל כשיהיה מוכן. [פירוש שני בתוס'].

ואם התנה עמהם שיזון אותם.

לדעת רבי יוחנן בן מתניא – מאחר שחייב לזון אותם אף בלא התנאי הזה, כשהתנה, התחייב לתת להם כסעודת אברהם אבינו, שהיא גדולה מסעודת שלמה בשעתו, [כמבואר בהמשך].

ולדעת רבן שמעון בן גמליאל – אף על פי שהתנה לתת מזונות, מאחר שלא פירש מהם המזונות שיתן, כוונתו לתת מזונות כפי מנהג המדינה ולא יותר.

סעודת שלמה בשעתו

לעמילן של טבחים [=חלות העשויות לכסות את הקדרות], שלשים כור סולת, וששים כור קמת. וחלות העשויות לאכילה – לא נתבאר כמה היו.

לציקי קדירה [=מין מאכל], עשרה בקר בריאים, ועשרים בקר רעי, ומאה צאן.

ומלבד זה איל צבי ויחמור, ולא נתבאר אלו מאכלים היו עושים מהם.

וכן ברבורים [=תרנגולים] אבוסיים. לדברי רב, אלו ברבורים שאובסיים אותם על כרחם, כלומר

תוחבים להם מאכל בפיהם בחזקה, על ידי זה הם גדולים. ולדברי שמואל, אלו ברבורים **שאבוסים ועומדים מאליהם**, [כלומר שיש להם תאבון גדול מעצמם, ועל ידי כן הם גדולים]. ולדברי רבי יוחנן, אלו ברבורים **שאינ עליהם טורח גידול אפרוחים**. ולדברי אמימר, אלו ברבורים שחורים המתפטמים בבית [וי"ג בעלי כרס], ואוכלים חרצנים בין הגיתות, ואינם יכולים **לפסוע רוחב קנה**, מרוב שומנם.

וכל אחת מאלף נשותיו היתה עושה לו בכל יום כל זה, כי לא היו יודעות היכן יסעד, והיתה כל אחת אומרת, שמא אצלי יסעד היום.

סעודת המלאכים אצל אברהם

הכתוב אומר, "ואל הבקר רץ אברהם, ויקח בן בקר [אחד], רך [אחד], וטוב [אחד]", סך הכל לקח **שלושה בני בקר, כדי להאכיל כל אחד מהמלאכים לשון אחד של בקר בחרדל**, והוא מעדן מלכים ושרים.

ונתן לשלושה נערים שיעשוהו, שנאמר "ויתן אל הנער, וימהר לעשות אותו", כלומר כל נער עשה אחד.

וכל אחד מבני הבקר, מיד כשהיה מוכן הביאו, ולא המתין שיהיו מוכנים כולם, שנאמר, "ובן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם".

לא לשנות מהמנהג

לעולם אל ישנה אדם מן המנהג, שהרי משה עלה למרום, ולא אכל לחם, מלאכי השרת ירדו למטה, ואכלו לחם.

לדעת התלמוד הבבלי, לא אכלו המלאכים באמת, אלא עשו עצמם כאילו אוכלים. ובסדר אליהו רבה יש דעה שאכלו באמת, מפני כבודו של אברהם.

מידה כנגד מידה בתשלום שכרו של אברהם

כל מה שעשה אברהם למלאכי השרת בעצמו עשה הקב"ה לבניו בעצמו.

בזכות, "ואל הבקר רץ אברהם", זכו, "ורוח נסע מאת ה' ויגז שלו".

בזכות, "ויקח חמאה וחלב" [והביאם עם הלחם שהרי החמאה באה לטבל את הלחם], זכו "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים".

בזכות "והוא עומד עליהם תחת העץ", לדברי רב זכו "הנני עומד לפניך על הצור". ולדברי רב חמא בר חנינא זכו **לעמוד הענן**.

בזכות "ואברהם הולך עמם לשלחם", לדברי רב זכו "וה' הולך לפניו יומם בעמוד ענן".

וכל מה שעשה אברהם על ידי שליח עשה הקב"ה לבניו על ידי שליח.

בזכות "יקח נא מעט מים", זכו "והכית בצור ויצאו ממנו מים". [ומבואר בגמרא, שאמר להם "יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם", משום שחשד בהם שהם משתחווים לאבק רגליהם, ולא רצה להכניס עבודה זרה לביתו, ויתכן שמהטעם הזה לא נתן להם מים בעצמו, כי לא רצה לעסוק בעצמו בדבר ששייך לעבודה זרה].

הוצאת חמה מנרתיקה

ביום שלישי למילת אברהם הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה, כדי שלא יהיו עובדי דרכים מצויים, ולא יטרח אותו צדיק באורחים. שלח את אליעזר לחפש אורחים ולא מצא. אמר לו אברהם, איני מאמין לך, [וכן אומרים בארץ ישראל, לית הימנותא בעבדי, כלומר אין נאמנות בעבדים], והלך אברהם עצמו לחפש אורחים, למרות צערו הגדול מחבורת המילה.

אברהם אמר לקב"ה "אל נא תעבר מעל עבדך"

בסוגיה זו מבואר, שהשכינה היה רוצה להסתלק מלבקר את אברהם, מאחר שהיה מצטער, וחובש את פצעיו, ואין דרך ארץ לבוא אליו בשעה זו, ורק אחר שהפציר בו אברהם, ואמר לו "אל נא תעבר מעל עבדך", נכנס לבקרו.

ובמסכת שבת משמע, שאחר שהקב"ה נכנס לבקר את אברהם, רצה אברהם ללכת לקראת האורחים ולהכניסם, ואמר לקב"ה להמתין לו, שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה.

שלושת המלאכים שבאו לבקר את אברהם

מיכאל – בא לבשר את שרה. ולדעת הסוגיה הזו בא גם להציל את לוט. [ואין זה נחשב לעושה שתי שליחויות בבת אחת, כי לא עשה את שני הדברים באותה שליחות].

רפאל – בא לרפא את אברהם. [ולדעת בראשית רבה, בא גם להציל את לוט, וכל שליחותו עניין אחד היא, כלומר רפואה והצלה].

גבריאל – בא להפוך את סדום.

ניתן לקרוא את האותיות המודגשות בלבד כסיכום קצר של הדף

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

להצטרף לקבוצת וואצאפ לקבלת הקבצים מידי יום לחצו על [הקישור הבא](#)

להצטרף לקבוצת טלגרם לקבלת הקבצים מידי יום לחצו על [הקישור הבא](#)